

9 באוגוסט 2017

לכבוד

ניצב מוטי כהן
מפקד מחוז המרכז
משטרת ישראל

תת ניצב שמעון לביא
מפקד מרחב שרון
משטרת ישראל

סגן ניצב ברק מרדכי
מפקד תחנת פתח תקווה
משטרת ישראל

באמצעות פקס

בהול

הנדון: דרישה לאסור קיום הפגנה בשכונת כפר גנים בפתח תקווה החל מתאריך 12.8.2017

מכובדיי,

מרשיי, ועד תושבי כפר גנים פתח תקווה ותושבי השכונה, מילאו את ידי לפנות אליכם כדלקמן:

א. רקע עובדתי

1. זה למעלה מחצי שנה, מתקיימת מדי שבוע בעיצומו של יום השבת, הפגנה בפתח קניון גנים ברחוב העצמאות, בסמוך לביתו של היועץ המשפטי לממשלה, בשכונת כפר גנים בפתח תקווה.
2. ההפגנה שהחלה בשבועות הראשונים כמשמרת מחאה בת משתתפים ספורים בלבד, הפכה ברבות הזמן להפגנה המונית הכוללת, על פי הדיווחים בתקשורת, אלפי משתתפים מדי שבוע.
3. בעקבות ההפגנות ההמוניות מוצפת השכונה מדי שבת במאות שוטרים וכלי רכב משטרתיים, באלפי מפגינים, בסקרנים ובאנשי תקשורת, תוך יצירת מהומה רבת. המפגינים שוטפים את השכונה השלוה בכרזות, משתמשים באמצעי הגברה רבי עוצמה ומשבשים את חיי השכונה.
4. בחודש האחרון החמיר המצב והפך לבלתי נסבל. מדי שבת נחסם רחוב העצמאות – ציר התנועה המרכזי בשכונה – לתנועת כלי רכב, ותושבי השכונה הופכים לבני ערובה בידי המפגינים, מבלי יכולת לצאת מהשכונה או להיכנס אליה, אלא בדרכים עקלקלות הכוללות פקקי תנועה בלתי סבירים.
5. לא זו אף זאת: במהלך החודש האחרון כללה ההפגנה הופעת רוק מוזיקלית בעיצומה של יום השבת, תוך שימוש באמצעי הגברה אימתניים, והכל בליבה של שכונה שלווה, שחלק ניכר מתושביה הינם שומרי שבת, שמנוחת השבת שלהם מופרעת בגסות.

6. ההפגנה הנ"ל, הנערכת באורח קבע מדי שבת, פוגעת בחופש התנועה והקניין של אלפי המשפחות תושבי השכונה; פוגעת במנוחתם של התושבים ביום המנוחה הרשמי והיחיד במדינת ישראל; פוגעת חמורות ברגשותיהם של התושבים הדתיים שומרי השבת, ופוגעת בחופש העיסוק והקניין של קניון גנים ובעלי העסקים בקניון, שבפתחו ממוקמת ההפגנה.

7. לאור כל האמור ומהסיבות המשפטיות שיפורטו להלן, דורשים מרשיי כי לא יינתן רישיון להפגין בתוככי השכונה החל מיום שבת הקרוב, ולחילופין, ככל שניתן רישיון כזה – להתנותו בקיום ההפגנה מחוץ לשכונה. יצוין כבר כעת כי אין כל מניעה מלשנות את מיקום ההפגנה למיקום ציבורי מרכזי בעיר פתח תקווה כגון "הפארק הגדול", המתאים מעצם טיבו להתקהלות המונים. להלן יפורטו הנימוקים המשפטיים בהרחבה.

ב. הנימוקים המשפטיים לאיסור על ההפגנה בתוככי השכונה

8. חופש הביטוי וחירות ההפגנה נהנים ממשקל נכבד בשיטת המשפט בישראל, והם אף הוכרו כזכויות בעלות מעמד חוקתי. עם זאת, כידוע חופש הביטוי וחירות ההפגנה אינם בבחינת זכויות מוחלטות, אלא עליהן לדור בצוותא עם זכויות ואינטרסים נוספים. עמד על כך בית המשפט בבג"ץ 3634/02 טבנקין נ' עיריית ירושלים (אתר הרשות השופטת, 2002), בקובעו כי "הזכות לחופש ביטוי וזכות המחאה והפגנה זכויות חשובות הן, אך אלו זכויות יחסיות אשר אין פירושו שרשאי כל הרוצה בכך למחות ולהפגין בכל דרך שתראה לו מבחינת המקום, הזמן, דרך ההפגנה ואופיה".

9. עם זאת, תפקידה של משטרת ישראל טרם מתן רישיון הפגנה או טרם שהיא מאפשרת הפגנה שאינה דורשת רישיון, הינו לאזן בין חופש הביטוי וההפגנה מחד לבין הפגיעה של ההפגנה בערכים חוקתיים אחרים, בעלי מדרג דומה. עמד על כך בית המשפט בהרחבה בפסה"ד המפורסם בעניין בג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז ירושלים, פ"ד מח(2) 456 (1994).

10. אף בפתח פקודת המטה הארצי מס' 12.01.06 (להלן: "הפקודה"), המסדירה את הקריטריונים למתן רישיון להפגין, נקבע כי "חירות האסיפה וחירות התהלכה אינן זכויות מוחלטות. בדומה לחרויות אחרות, אף כאן יש לאזן בין רצון משתפי האסיפה או התהלכה להביע את השקפותיהם, לבין רצונו של הציבור לשמור על הסדר והביטחון הציבורי ורצונו של היחיד לשמור על שלומו ועל רכושו".

11. בהתאמה, נקבע בסעיף 6.6 (ב) לפקודה, כי יש לבחון "האם אין בקיום ההפגנה במועד ובמקום המבוקש, כדי להוות פגיעה ברגשי דת ומסורת" (וראו אף סעיף 6.7 (ה) לפקודה), כי "יש לבדוק, אם אין בשימוש במקום או במסלול, חשש שתיפגע זכותו של היחיד לעשות שימוש ברכושו" (סעיף 6.7 (ג) לפקודה), וכן "אם לציבור או לחלק ממנו זכות מעבר במקום או במסלול בהם תתקיים הפגנה, יש לבדוק אם זכות זו של הציבור תיפגע ובאיזו מידה היא תיפגע" (סעיף 6.7 (ז) לפקודה).

12. לבסוף, כוללת הפקודה בחינה מפורשת לענייננו: "האם המקום המבוקש מצוי ליד ביתו של אדם הממלא תפקיד ציבורי, כאשר ההפגנה מכוונת להביע דעה בקשר לאופן מילוי תפקידו, והאם אין במתן הרישיון כדי לחדור לרשות היחיד שלו ולהטריד אותו ואת בני ביתו ושכניו בחייהם הפרטיים ולפגוע בזכותם לפרטיות ולהנאה מהקניין" (סעיף 6.7 (ט) לפקודה).

Menachem Moskowitz | Adv
Yoel Eizenberg | Adv
Jessica Filipoviz-Lasri | Adv
Gal Shemesh | Adv

מנחם מושקוביץ | ע"ד
יואל אייזנברג | ע"ד
ג'סיקה פיליפוביץ-לסרי | ע"ד
גל שמש | ע"ד

13. בענייננו, נראה כי איזון הנתונים בהתאם להוראות כל דין, לפסיקת בג"ץ (לרבות הפסיקה האחרונה בעניין בג"ץ 1983/17) והפקודה הנזכרת, מחייב את הרחקת ההפגנה משכונת המגורים, בין אם זו דורשת רישיון ובין אם לאו, הכל כאמור להלן.

2.1 הפגיעה במנוחת התושבים, בקניינם ובתנועתם

14. כאמור, מדי שבת הופכת השכונה ליעדם של אלפי איש ואישה, הנוהרים אל השכונה מכל רחבי הארץ. הגעתם של אלפי אנשים אל תוך שכונת מגורים צפופה, שממילא סובלת מתשתיות תחבורתיות לקויות, מובילה לרעש, פקקים, היעדר מקומות חניה, לכלוך וסבל רב. לצד זאת יש להוסיף הגעתם של רכבי משטרה כבדים הכוללים משאיות, מחסומים וציוד משטרתי הנפרס במהלך היום. כל אלו מובילים לפגיעה משמעותית חוזרת ונשנית באיכות חיי התושבים.

15. מועד ההפגנה, בעיצומה של יום השבת בשעה 19:00 בערב, הינו מועד בו תושבי השכונה הצעירה שבים עם ילדיהם מגינות המשחקים אל ארוחת הערב ושעת השכבת הילדים. ואולם, בשעה זו בדיוק, מתאספים המפגינים בלב השכונה, תוך שהם משתמשים בהגברה וברמקולים מחרישי אוזניים, במוזיקה, נאומים, צעקות וכרזות, המפריעים את מנוחת השכונה ופוגעים בה ללא הצדקה.

16. לאחרונה, הוגברה פעילות המפגינים והיא כוללת נאומים והופעות מוסיקליות המביאים קהל רב יותר, רעש ולכלוך מוגברים ועצימות רבה יותר של משטרות, כלי תקשורת ואספסוף. לצד זאת, בשבועות האחרונים אנו עדים להתפתחותה של "הפגנת נגד" המובילה אף היא להגברת המתח בשכונה, הגברת הכוח המשטרתי ומספר המפגינים.

17. החל מחודש יולי האחרון, ככל הנראה בעקבות עלייה במספר המפגינים, החלה המשטרה לסגור את ציר התנועה המרכזי בשכונה, מרח' העצמאות פינת רחוב קפלנסקי, ועד רחוב העצמאות פינת רח' ויצמן. בכך מנתקת המשטרה את התנועה מהשכונה ואליה. אוטובוסים נדרשים לחזור על עקבותיהם ותושבי השכונה נדרשים לחנות במרחק רב, ככל שיצליחו למצוא חניה, ולצעוד רגלית לבתיהם.

18. מדי שבוע הופכת השכונה ליעד מבוצר, הנכבש על ידי מפגינים משני צדי המפה, תוך שאלפי המשפחות תושבות השכונה הופכות לבני ערובה של המפגינים.

2.2 הפגיעה ברגשותיהם של התושבים הדתיים

19. שכונת כפר גנים ידועה ברב-גוניתה, ובה מתגוררים משפחות דתיות וחילוניות גם יחד. ניתן לומר בהערכה שקולה כי כ-40% מתושבי השכונה הינם דתיים שומרי מצוות (זאת מלבד אחוזים ניכרים של אוכלוסייה מסורתית).

20. כידוע, שבת נמשכת עד לשעה 20:15 בקירוב. ואולם כבר בעיצומו של יום השבת מגיעים כוחות השיטור, והשכונה השקטה מקבלת צביון רועש וסוער. מחסומים נפרסים, ניידות מוצבות בכל פינה, וציוד רב מובל אל תוככי השכונה.

21. בשעה 18:00 מתחילים להגיע ראשוני המפגינים, המבקשים להימנע מהפקקים ולתפוס מקום חניה. במקביל מתחילות ההכנות להפגנה, הכוללות פריסת רמקולים וציוד רב, תליית שלטים וכדומה. זרם התנועה הולך ומתגבר, תוך חילול השבת והפרעת מנוחתה.

22. יודגש כי מיקום ההפגנה בלב השכונה (כמה אירוני – בכיכר על שמו של הרב הראשי לישראל, הרב גורן ז"ל), הינה צומת מרכזי המוקפת בשלושה בתי כנסת הנמצאים בצמוד. מצד מזרח, בית הכנסת "ניגוני חיים" בו מתפללים למעלה מ-400 איש. מצד מערב בית הכנסת "רננים" בו מתפללים כ-250 איש. ואילו ממש מאחורי הקניון, במרחק של מטרים ספורים ממיקום ההפגנה, בית הכנסת "עמוד האש" הכולל אף הוא כמאה איש.

23. כאשר מתפללי בית הכנסת מצויים בשעת בין השמשות, בעת הסעודה השלישית, מופרעת מנוחתם על ידי צפצופים, שריקות, צעקות וכריזות. זוהי פגיעה חמורה ובלתי מידתית בתושבים וברגשותיהם, תוך חילול שבת המוני המתרחש אל מול עיניהם ועיני ילדיהם.

3.ב הפגיעה בחופש המסחר, הקניין והעיסוק של בעלי העסקים

24. מיקום ההפגנה, בפתחו של קניון גנים, מונע מהסוחרים בקניון, ובעיקר מבתי האוכל, ה"סופר פארם" ואחרים מלמכור את מוצריהם, ומונע מהתושבים להגיע לקניון, הנחסם כולו על ידי אלפי בני אדם.

25. בנוסף, נזקים רבים נגרמים לקניון, הן בשל נטילה פירטית של חשמל ותשתיות, שימוש המוני בשירותים, לכלוך והרס הנגרמים במקום, פועל יוצא של אלפי בני אדם המתרכזים במקום שלא יועד לכך מעולם.

26. דווקא שעת מוצאי שבת, אז מבקשים בני הנוער שמצויים בחופש הגדול, לשבת בנחת ולאכול פיצה או גלידה, הם מנועים מלגשת לקניון, שמהווה מרכז הקניות היחידי בשכונה.

ג. על המשטרה לסלק לאתר את ההפגנה מן השכונה

27. מכל האמור עד עתה, ברי כי הפגיעה בשכונה ובתושביה הינה עמוקה וכוללת פגיעה בחופש התנועה, חופש הקניין, פגיעה ברגשות דת ובחופש העיסוק.

28. אילו היה מדובר על פגיעה חד פעמית, החרשנו. ואולם, כאן, כאשר מדובר על פגיעה חוזרת ונשנית, שבוע אחר שבוע, במשך 35 !!! שבועות ברציפות, יש לומר בקול: עד כאן! הגיעו מים עד נפש.

29. אכן, אין דינה של הפגנה לפרק זמן קצר באופן שאינו פוגע פגיעה של ממש באינטרס הציבורי, להפגנה הנמשכת שבוע אחרי שבוע, ופוגעת בצורה קשה באינטרסים הציבוריים של כלל התושבים. אנו מבינים לליבם של המוחים, ואולם קולם של המוחים נשמע והמחאה נתפרסמה מקצה הארץ ועד קציה. כעת משעברה למעלה מחצי שנה רצופה בה מתקיימת ההפגנה בתוככי השכונה, יש לשנות את נקודת האיזון ולשקול היטב את טובת השכונה ותושביה, משפחות ששילמו ומשלמות ממיטב כספם, בשביל ליהנות ממנוחה ומרוגע בימי השבת.

30. אכן, לא נסתרה מאיתנו החלטת בג"ץ בעניין הפגנה זו, המתירה את קיום ההפגנה בסמוך (אף אם לא מול) לביתו של היועץ המשפטי. ואולם, נראה כי התנאים השתנו: (א) הפיכת ההפגנה למטרד לקבוע מדי שבוע כבר זמן ניכר; (ב) מספר המשתתפים הגדל והולך ומונה אלפים; (ג) השימוש בכריזה ובהגברה; (ד) קיומם של נאומים והופעות במקום; (ה) קיומה של הפגנת הנגד המוסיפה למתח של המפגינים וכוחות הביטחון; (ו) חסימת הכבישים הנרחבת, כל אלו לא היו בפני בג"ץ בעת ההחלטה.

31. לא למותר לציין כי מיקום ההפגנה ב"כיכר" הרב גורן, מטעה. יש שיחשבו שמדובר בכיכר שמאפשרת התקהלות המונים, כגון כיכר רבין בתל אביב. אך אין מדובר בכיכר אלא במעגל תנועה רחב יחסית, הממוקם באמצע כביש בלב השכונה. קיום ההפגנה במיקום זה, שאינו מתאים לאכלס המוני אנשים, ללא שירותים, חשמל ואמצעים אלמנטריים, עלול להוביל לסכנת חיים, בראש ובראשונה של המפגינים עצמם, ושל אנשים הנקלעים למקום.

32. מבלי להיכנס לשאלה האם הפגנה זו דורשת רישיון, נראה לנו כי בכל הכבוד תפקידה של המשטרה הינו שלא לאפשר את קיומה, בהנחה והיא פוגעת בתושבי האזור והופכת את חייהם לסבל מתמשך. הסדר הציבורי מחייב לפעול כאן ועכשיו למניעת קיום ההפגנה במקום זה.

ד. החלופות הקיימות להפגנה בשכונה

33. המכתב אינו מבקש לבטל את ההפגנה, שכן זכותם של המוחים למחות. אך מכיוון שזכותם של תושבי השכונה לחיות את חייהם, הרי שיש לאזן באופן שונה את תנאי הזמן והמקום, ובענינו: שינוי המקום.

34. ניתן לקיים את ההפגנה בתוככי העיר פתח תקווה בסמוך לביתו של היועץ המשפטי לממשלה, אך במקום המתאים מעצם טיבו להתקהלות המונים. כך למשל "הפארק הגדול" היושב בטבורה של העיר, כ-2.5 ק"מ מביתו של היועמ"ש (כ-9 דקות נסיעה) על פי היישום "גוגל מפות". פארק זה יושב על צירים מרכזיים, כולל שטח רחב ידיים ואינו פוגע בתושבים. לא לחינם רבים מאירועי העיר מתקיימים בשטח זה.

35. כפי שבעיר תל אביב תתקיים מחאת המונים בכיכר רבין שבמרכז העיר, כך צריך להיות ברור כי המקום להתקהלות המונית בעיר פתח תקווה הוא במקום המיועד לכך, בו אין סיכון לחיי המוחים ואין הפרעה לחיי התושבים. זהו איזון ראוי ועל המשטרה חובה לפעול ליישומו.

36. לחילופין, רשאים המוחים להפגין בסמוך למקום עבודתו של היועץ המשפטי, בירושלים ובתל אביב, שלא בליבה של שכונת מגורים.

37. אודה לכבודכם כי תשיבו לנו בהקדם, ולא יאוחר מיום חמישי אחר הצהריים, על החלטתכם בעניין. במידה ולא נקבל את הסעד הנדרש, נאלץ לפנות לערכאה המוסמכת בנושא זה על מנת לקבל צו.

38. בשל דחיפות העניין ניתן להשיגי בטלפון נייד: 0526-519555 ובכתובת דוא"ל: Menachem@EM-law.net

בכבוד רב

מנחם מושקוביץ, עו"ד

העתקים:

מפכ"ל המשטרה, רני"צ רוני אלשיך
השר לביטחון הפנים, מר גלעד ארדן